

چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی

"با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه ریزی شده و مدبرانهای جمعی و در مسیر تحقق آرمانها و اصول قانون اساسی، در چشم انداز بیست ساله:

ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین الملل."

سیاستهای کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در بخش انرژی

- اتخاذ تدابیر و راهکارهای مناسب برای گسترش اکتشاف نفت و گاز و شناخت کامل منابع کشور
- افزایش ظرفیت تولید صیانت شده نفت متناسب با ذخایر موجود و برخورداری کشور از افزایش قدرت اقتصادی و امنیتی و سیاسی
- افزایش ظرفیت تولید گاز، متناسب با حجم ذخایر کشور به منظور تأمین مصرف داخلی و حداکثر جایگزینی با فرآوردهای نفتی
- گسترش تحقیقات بنیادی و توسعه‌ای و تربیت نیروی انسانی و تلاش برای ایجاد مرکز جذب و صدور دانش و خدمات فنی - مهندسی انرژی در سطح بین الملل و ارتقاء فن آوری در زمینه های منابع و صنایع نفت و گاز و پتروشیمی
- تلاش لازم و ایجاد سازماندهی قانونمند برای جذب منابع مالی مورد نیاز (داخلی و خارجی) در امر نفت و گاز در بخش های مجاز قانونی
- بهره برداری از موقعیت منطقه ای و جغرافیایی کشور برای خرید و فروش و پالایش و معاوضه و انتقال نفت و گاز منطقه به بازارهای داخلی و جهانی
- جایگزینی صادرات فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی به جای صدور نفت خام و گاز طبیعی

اهداف کلی توسعه بخش نفت و گاز در برنامه ششم توسعه و سیاست‌های وزارت نفت در جهت تحقق اهداف سند چشم‌انداز، اقتصاد مقاومتی و ...

هدف کلان ۱:

افزایش تولید منابع هیدروکربوری در راستای ایجاد ثروت‌های مولد و پایدار با ملاحظات آمایش سوزمین(مطابق بند ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۶ و ۱۸ سیاست‌های ابلاغی)

هدف کلان ۲:

تامین امنیت عرضه داخلی گاز، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی با ملاحظات اقتصادی و زیست محیطی(مطابق بند ۱۱، ۱۵ و ۱۶ سیاست‌های ابلاغی)

هدف کلان ۳:

بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های منابع هیدروکربوری در راستای تبدیل ایران به بازیگری کلیدی در بازارهای جهانی انرژی(مطابق بند ۴ سیاست‌های ابلاغی)

هدف کلان ۴:

ارقاء صنعت نفت به صنعتی سرآمد و روزآمد با تکیه بر توانمندیهای داخلی و تعاملات بین المللی(مطابق بند ۱۴ و ۱۷ سیاست‌های ابلاغی)

هدف کلان ۱:

افزایش تولید منابع هیدروکربوری در راستای ایجاد ثروت های مولد و پایدار با ملاحظات آمایش سرزمین

سیاست ها	راهبرد
<p>-۱-۱-۱- اتمام اکتشاف مناطق مرزی تا پایان برنامه ششم توسعه</p> <p>-۲-۱-۱- اولویت انجام فعالیت های اکتشافی در مناطق غیرمرزی در نواحی برخوردار از تاسیسات زیربنایی مناسب</p> <p>-۳-۱-۱- دستیابی به ضریب حداقل جایگزینی ۶،۰ درصد در اکتشاف منابع نفت خام و گاز طبیعی</p> <p>-۴-۱-۱- کاهش سالانه ۱۰ درصد از میزان انتظارات(waiting time) فعالیتهای حفاری بخش اکتشاف تا پایان برنامه</p> <p>-۵-۱-۱- انجام حداقل سالانه ۱۰۰۰ کیلومتر مربع لرزه نگاری سه بعدی در طول برنامه</p> <p>-۶-۱-۱- تکمیل و ارتقاء سامانه داده جامع و قابل اعتماد GIS در مدیریت اکتشاف</p>	<p>۱-۱- گسترش فعالیت های اکتشاف به منظور تقویت پشتونه توسعه منابع نفت و گاز</p>
<p>-۱-۲-۱- احیاء و حفظ سطح تولید میادین نفتی با اولویت استفاده از روش های چاه محور در میادین عمدہ و بزرگ و بهبود تأسیسات فرآیندی</p> <p>- انجام غربالگری روش های چاه محور بر روی چاههای نفتی و شناسایی روش افزایش تولید مناسب هر چاه</p> <p>- تجهیز حداقل ۳۰ درصد از چاههای نفتی شناسایی شده در فرآیند غربالگری به انواع روش های فراز آوری مصنوعی تا پایان برنامه (استفاده از فراز آوری مصنوعی با گاز و نصب انواع پمپ های درون چاهی)</p> <p>- تجهیز حداقل ۳۰ درصد از چاههای نفتی شناسایی شده در فرآیند غربالگری به تجهیزات درون چاهی (لوله مغزی) و یا سرچاهی (بهینه سازی تاج چاه، پمپ های چند فازی) تا پایان برنامه</p> <p>- مطالعه، طراحی و انجام عملیات در حداقل ۳۰ درصد از چاههای نفتی شناسایی شده در فرآیند غربالگری جهت بالابردن ضریب بهره دهی چاه ها (شکاف هیدرولیکی، شکاف با اسید)</p> <p>- افزایش حداقل ۲۰ درصد به ظرفیت واتر هندلینگ تأسیسات بهره برداری و نمک زدایی میادین نفتی کشور تا پایان برنامه</p>	<p>۱-۲- افزایش ظرفیت تولید صیانتی میادین نفت و گاز</p>

سیاست ها	راهبرد
<p>- اجرای کامل و صحیح آزمایشات و حفاری های تعمیری و ترمیمی چاهها بمنظور پیشگیری از بروز مشکلات تولید</p>	
<p>- ۲-۲-۱ به روز رسانی مطالعات جامع میادین نفتی با تولید بیشتر از ۵۰ هزار بشکه در روز و میادین گازی با تولید بیشتر از ۱۵ میلیون مترمکعب در روز که ۵ سال از آخرین مطالعه جامع آنها گذشته است با استفاده از روشهای جدید مطالعات مخزن تا پایان برنامه</p>	
<p>- ۳-۲-۱ اولویت تامین کامل گاز مورد نیاز برای تزریق به میادین نفتی بحرانی شامل میادین مارون، کرنج، پارسی، آغاجاری، بی بی حکیمه، و کوپال</p>	
<p>- ۴-۲-۱ اولویت اختصاص گازهای همراه تولیدی برای تزریق به مخازن نفت</p>	
<p>- ۵-۲-۱ الزام به جمع آوری گازهای همراه در میادین نفتی جدیدی که برای توسعه واگذار خواهند شد</p>	
<p>- ۶-۲-۱ اجرای طرحهای بازگردانی گاز طبیعی و گازهای غیرطبیعی (CO_2 و N_2) برای جلوگیری از افت فشار مخازن گاز معیانی و از دست دادن میعنایات آنها بویژه در میادین مستقل داخلی</p>	
<p>- ۷-۲-۱ افزایش حداقل ۱ درصد به ضریب بازیافت و برداشت نهایی از میادین نفت کشور تا پایان برنامه با اجرای طرحهای جدید از دیاد برداشت</p>	
<p>- ۸-۲-۱ اعمال روش تزریق امتراجی گاز(miscible) در مخازن مستعد براساس تجربیات حاصله از طرح پایلوت میدان نفتی رامشیر</p>	
<p>- ۹-۲-۱ اجرای حداقل یک پروژه میدانی راهنمای (پایلوت) بمنظور پیاده سازی روشهای مختلف از دیاد برداشت با اولویت روشهای تزریق CO_2، نیتروژن و شیمیایی در هر یک از شرکتهای تابعه شرکت ملی نفت ایران</p>	
<p>- ۱۰-۲-۱ بازسازی، نوسازی و ارتقاء ناوگان حفاری کشور تا رسیدن به ظرفیت حفر حداقل ۲۰۰ حلقه چاه جدید (بغیر از تعمیراتی) در سال از طریق حمایت از شرکتهای توانمند و ایجاد فضای سالم رقابتی</p>	
<p>- ۱۱-۲-۱ بهینهسازی روش های حفاری مخازن نفت و گاز</p>	

سیاست ها	راهبرد
<p>- کاهش سالانه حداقل ۱۰ درصد از زمان انجام عملیات حفاری یک حلقه چاه توسعه ای از طریق اصلاح برنامه و مطالعات پیش از حفاری و تامین تجهیزات و مواد نظری جایگزینی Top drive بجای Kelly در دستگاههای حفاری و استفاده از Iron Roughneck</p> <p>- تغییر و تصحیح روند برنامه حفاری چاه های نفت و گاز توسط شرکت های کارفرمایی از طریق بکارگیری روشهای و مطالعات نوین</p> <p>- استفاده از روشهای حفاری و تکمیل نوین چاه شامل حفاری افقی، چند شاخه ای، Fishbone geosteering، استفاده از حفاری زیر تعادلی در ۲۰ درصد چاههای توسعه ای حفاری شده تا پایان برنامه</p> <p>- ارتقای کیفی سیمان کاری چاه با هدف افزایش طول عمر چاه و جلوگیری از ورود سیالات ناخواسته به حفره چاه</p> <p>- استفاده و جایگزینی گلهای حفاری پلیمری به جای گلهای پایه روغنی در حداقل ۵۰ درصد از حفاری چاههای خشکی</p>	
<p>۱-۳-۱ اولویت افزایش ظرفیت تولید نفت خام و گاز طبیعی کشور از میادین مشترک بویژه میادین غرب کارون، پارس جنوبی و آذر</p> <p>۲-۳-۱ مشارکت بجای رقابت در توسعه میادین مشترک (unitization) با کشورهای همسایه</p> <p>۳-۳-۱</p>	<p>- توسعه و بهره برداری حداکثری از میادین مشترک نفت و گاز</p>
<p>۱-۴-۱ تکمیل و بهره برداری از پالایشگاههای میانات گازی با اولویت پالایشگاه ستاره خلیج فارس و سیراف با مشارکت بخش خصوصی</p> <p>۱-۴-۲ تجمعی و تقویت جایگاه تنظیم گری یکپارچه در سطح شرکت ملی پالایش و پخش و شرکت ملی صنایع پتروشیمی</p> <p>۱-۴-۳ ارتقاء حداقل یک واحد پالایشگاهی به پتروپالایشگاهی پیچیده با هدف حداکثرسازی تولید محصولات پتروشیمیابی تا پایان برنامه ششم</p>	<p>- افزایش ظرفیت پالایش نفت و میانات گازی با اصلاح الگوی پالایشی کشور</p>

سیاست ها	راهبرد
<p>۴-۴-۱-۱ افزایش سهم تولید فرآورده های سبک و میان تقطیر در پالایشگاههای نفتی از ۷۰ درصد به ۸۵ درصد تا پایان برنامه</p> <p>۴-۴-۱-۲ کاهش ۱۰ درصدی سهم تولید نفت کوره پالایشگاههای نفتی تا پایان برنامه</p> <p>۴-۴-۱-۳ کاهش حداقل ۲۰ درصد در مصرف آب پالایشگاههای نفتی کشور</p>	
<p>۵-۱-۱ اولویت تکمیل و بهره برداری از طرح های در دست اجرای صنعت پتروشیمی با پیشرفت فیزیکی بالای ۲۵ درصد تا پایان برنامه</p> <p>۵-۱-۲ گسترش صنایع میانی و پایین دست پتروشیمی با اولویت محصولات با ارزش افزوده بالا</p> <p>۵-۱-۳ مشارکت NPC در سرمایه گذاری در طرح های کلیدی و اولویت دار در مناطق مستعد و کمتر توسعه یافته براساس نتایج مطالعات آمایش سرزمین</p> <p>۵-۱-۴ وضع عوارض صادراتی بر محصولات پایه پتروشیمی نظیر اتیلن، متانول، پروپیلن و پلی اتیلن در راستای تکمیل زنجیره ارزش و حمایت از صنایع داخلی</p> <p>۵-۱-۵ توسعه جداسازی اتان، پروپان و بوتان از گاز طبیعی جهت تامین خوراک پتروشیمی و صادرات</p>	<p>۱-۵-۱ افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی با تکمیل زنجیره ارزش در مناطق مستعد</p>
<p>۶-۱-۱ طراحی الگوهای قراردادی جدید و متنوع با درنظر گرفتن ملاحظات تولید صیانتی</p> <p>۶-۱-۲ افزایش سهم شرکت ملی نفت از محل درآمدهای حاصل از تولید میادین مشترک نفت و گاز</p> <p>۶-۱-۳ استفاده از منابع مالی حاصل از تولید زود هنگام میادین مشترک به منظور تامین مالی طرح های توسعه آنها</p> <p>۶-۱-۴ تسهیل تضمین طرح های بخش خصوصی از جانب شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی در برابر بانک ها در قبال اخذ وثیقه مناسب و کارمزد</p> <p>۶-۱-۵ سرمایه گذاری مشترک با شرکتهای منطقه ای و بین المللی در بازارهای جهانی</p> <p>۶-۱-۶ حمایت از تاسیس شرکتهای غیر دولتی برای سرمایه گذاری (نه مالکیت) در فعالیتهای بالادستی نفت و گاز</p>	<p>۶-۱-۱ ایجاد جذابیت برای سرمایه گذاران و استفاده از روش های نوین تامین منابع مالی در صنعت نفت</p>
<p>۶-۶-۱ بویژه در میادین مشترک در چارچوب سیاستهای کلی اصل ۴۴</p>	

هدف کلان ۲:

تامین امنیت عرضه داخلی گاز، فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی با ملاحظات اقتصادی و زیست محیطی

راهبرد	سیاست ها
۱-۲ مدیریت تقاضای سوخت کشیده و مشارکت در کاهش شدت انرژی	<ul style="list-style-type: none"> - بهینه سازی سبد سوخت مصرفی کشور از طریق تعیین سهم هر یک از حاملهای انرژی - افزایش سهم منابع انرژی کم کربن در سبد انرژی کشور - تکمیل زنجیره ارزش و افزایش ارزش افزووده در صنعت نفت و گاز در راستای کاهش شدت انرژی - تخفیف در قیمت خوارک نیروگاههای با راندمان بالای ۵۵ درصد - ممنوعیت احداث نیروگاههای گازی جدید تولید برق پایه در برنامه ششم و تبدیل نیروگاههای گازی موجود به نیروگاه سیکل ترکیبی و استفاده از CHP تا پایان برنامه - افزایش سهم مصرف LPG به ۵ درصد در سبد حمل و نقل کشور تا پایان برنامه - کاهش ۱۵ درصدی انرژی مصرفی واحدهای عملیاتی صنعت نفت تا پایان برنامه - کاهش ۲۵ درصدی ضایعات در زنجیره تولید، انتقال و توزیع نفت، گاز و پتروشیمی تا پایان برنامه - توأمند سازی و هدایت شرکتهای خدمات انرژی - راهاندازی و گسترش سامانه مدیریت اطلاعات مصرف و ممیزی انرژی حداکثر تا پایان سال دوم برنامه
۲-۱ افزایش ظرفیت پالایشی گاز کشور	<ul style="list-style-type: none"> - حفظ ظرفیت پالایشگاههای موجود از طریق نصب کمپرسورهای مورد نیاز در میدان پارس جنوبی - حفظ و افزایش ظرفیت پالایشگاههای گازی موجود تا پایان برنامه از طریق رفع مشکلات عملیاتی (De Bottlenecking)
۳-۲ توسعه و بهره برداری بهینه از زیر ساختهای عرضه گاز طبیعی، فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی	<ul style="list-style-type: none"> - توسعه و تکمیل خطوط لوله سراسری متناسب با افزایش ظرفیت تولید گاز میدان پارس جنوبی - افزایش ظرفیت ذخیره سازی گاز طبیعی کشور بمنظور تامین گاز مصرفی در اوج مصرف با اولویت احداث در نواحی مرکزی تا پایان برنامه - ایجاد سامانه یکپارچه کنترل و اندازه گیری آنلاین و اتوماتیک میزان تولید، فرآورش، انتقال، پالایش، توزیع و صادرات نفت خام و گاز طبیعی و فرآورده های نفتی (دیسپچینگ) تا پایان برنامه

سیاست ها	راهبرد
<p>۱۰ درصدی سهم حمل و نقل ریلی توزیع فرآورده های نفتی تا پایان برنامه</p> <p>۵ درصدی سهم حمل و نقل جاده ای و افزایش حداقل ۱۰ درصدی سهم حمل و نقل ریلی توزیع فرآورده های نفتی تا پایان برنامه</p> <p>حداکثر سازی استفاده از DRA در افزایش ظرفیت انتقال نفت خام و فرآورده های نفتی تا پایان برنامه</p> <p>توسعه، نوسازی و ایمن سازی خطوط لوله، مراکز انتقال نفت، تاسیسات و ماشین آلات مربوطه متناسب با ظرفیت پالایشی کشور</p>	
<p>ارتقاء پایداری شبکه تامین گاز از طریق ایجاد ارتباط و تنوع بخشی به کریدورهای شبکه خطوط لوله</p> <p>بهره گیری از روش های اوج سایی (Peak Shaving) در شرایط اوج مصرف</p> <p>الزام شرکتهای تولیدی به بهینه سازی و نوسازی پالایشگاه های نفتی کشور در راستای کاهش تولید نفت کوره از طریق نهاد تنظیم کننده بخشی</p> <p>کاهش هزینه های انتقال نفت کوره صادراتی و فرآورده های با ارزش وارداتی</p>	۴-۱-۴-۲ افزایش تابآوری سیستم تامین گاز و ارتقاء ضریب اطمینان ظرفیت پالایشی کشور ۴-۲-۴-۲ ۴-۳-۲ ۴-۴-۲
<p>مقاآم سازی تاسیسات و شبکه های انتقال و توزیع سوخت در برابر حوادث</p> <p>افزایش امنیت شبکه های مخابراتی و فناوری اطلاعات</p> <p>اتخاذ رویه ها و استانداردهای کلان واحد برای مدیریت دارایی های فیزیکی و مدیریت خوردگی در سطح صنعت نفت</p> <p>تحول سازمانی و بهبود سیستم ها و ساختارهای ایمنی، آتش نشانی و مدیریت بحران</p> <p>توسعه نظام جامع اطلاعات و ارتباطات و ارتقاء توان عملیاتی در مواجهه با شرایط اضطراری ناشی از بحران های طبیعی و انسان ساز</p>	۵-۱-۵-۲ مدیریت و کاهش مخاطرات ناشی از وقوع حادث غیرمنتقبه و بحرانی در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی ۵-۲-۵-۲ ۵-۳-۵-۲ ۵-۴-۵-۲ ۵-۵-۵-۲
<p>۵۰ درصد میزان گازهای همراه سوزانده شده تا پایان برنامه</p> <p>واگذاری طرحهای جمع آوری، مهار، کنترل و بهره برداری از گازهای همراه تولید در کلیه میادین و تاسیسات صنعت نفت به مردم و کاهش حداقل ۶۰ درصد میزان گازهای همراه سوزانده شده تا پایان برنامه</p> <p>اولویت بندی و اجرای پروژه های کاهش ضایعات و تلفات و انتشار گازهای آلاینده در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی</p> <p>بکار گیری روش های نوین در جهت کاهش آب مصرفی تاسیسات واحد های مختلف صنعت نفت</p>	۶-۱-۶-۲ حداقل سازی اثرات مخرب زیست محیطی ناشی از فعالیتهای صنعت نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ۶-۲-۶-۲ ۶-۳-۶-۲

سیاست ها	راهبرد
<p>- ممنوعیت احداث واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی در مناطق خشک و کم آب</p> <p>- اعمال جریمه کربن به منظور به حداقل رسانیدن انتشار گازهای گلخانه‌ای</p> <p>- انجام هماهنگی های اولیه با دستگاههای ذی ربط و اولویت رفع مشکلات عوارض سطح الارضی جهت توسعه میادین اعم از سدهای ساخته شده و یا در دست مطالعه، پادگانهای نظامی، گسترش شهرها و ...</p> <p>- توسعه و بهبود مدیریت جامع آب، خاک، پساب و پسماند با تأکید بر گسترش روش های بازیافت نوین</p> <p>- توسعه و حمایت از فن آوری های صنعتی نوین دارای کمترین آلایندگی زیست محیطی</p> <p>- حمایت از مکانیزم های تعریف شده جهت استفاده از فرصتهای بین المللی در راستای کاهش مخاطرات زیست محیطی</p> <p>- توسعه سیستم های نوین پایش ضایعات و آلاینده های زیست محیطی</p> <p>- تکمیل سامانه های بازیافت بخارات فرآورده های نفتی در مخازن نگهداشت، توزیع، پالایشگاهی و پایانه های پتروشیمی تا پایان سال دوم برنامه</p>	
<p>- الزام به بکارگیری سیستم های کاهش انتشار گازهای آلاینده، گلخانه ای و فلرینگ</p> <p>- دستیابی به استاندارد یورو ۴ و یورو ۵ در تولید حداقل ۵۰ درصد از بنزین و گازوئیل پالایشگاههای کشور تا پایان برنامه</p> <p>- کاهش تدریجی استفاده از MTBE و جایگزینی آن با افزودنی های با آلایندگی کمتر تا پایان برنامه</p> <p>- طبقه بندی کیفی فرآورده های نفتی تولیدی پالایشگاههای داخلی</p> <p>- تلاش برای ارتقاء حاشیه سود پالایشگاههای نفتی کشور در جهت ارزش افزوده بالاتر</p>	<p>۷-۲-۱- ارتقاء سطح کیفی فرآورده های نفتی</p>

هدف کلان ۳:

بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های منابع هیدروکربوری در راستای تبدیل ایران به بازیگری کلیدی در بازارهای جهانی انرژی

راهبرد	سیاست‌ها
۳-۱-۱-۳- جذب نفت و گاز و حاملهای انرژی تولیدی کشورهای حوزه دریای خزر و عراق بمنظور مصرف، پالایش، ترانزیت و یا صادرات مجدداً آن به بازارهای مصرف ۲-۱-۳- افزایش سوآپ نفت خام و گاز و فرآورده‌های نفتی متناسب با زیرساختهای موجود ۳-۱-۳- تقویت حضور بخش خصوصی در تجارت نفت خام و گاز و فرآورده‌های نفتی ۴-۱-۳- افزایش ظرفیت ذخیره سازی نفت خام و گاز و فرآورده‌های نفتی در مبادی وارداتی و صادراتی	تبدیل ایران به کریدور تجارت نفت، گاز و پتروشیمی منطقه با استفاده از موقعیت ژئوپلیتیکی کشور
۳-۲-۱-۲-۳- مشارکت در کنسرسیون‌های توسعه میادین نفت و گاز و پروژه‌های خطوط لوله منطقه احداث و یا خرید سهام پالایشگاههای سودده خارج از کشور بمنظور ایجاد تقاضای بلندمدت برای صادرات نفت خام ۳-۲-۳- ایجاد ظرفیتهای ذخیره سازی نفت خام در بازارهای بالقوه نفت خام ایران با اولویت بازارهای شرق آسیا ۴-۲-۳- افزایش سهم صادرات گاز به ۱۰ درصد از تولید گاز کشور در انتهای برنامه با اولویت صادرات از طریق خط لوله ۵-۲-۳- تنوع بخشی بازارهای هدف صادراتی متناسب با شکل گیری بازارهای جدید ۶-۲-۳- انتخاب مشتریان راهبردی و ایجاد پیوندهای اقتصادی متنوع و بلندمدت با کشورهای منطقه ۷-۲-۳- گسترش صنعت بانکرینگ در خلیج فارس و دریای عمان به دو برابر میزان موجود و کاهش هزینه‌های آن در رقابت با همسایگان ۸-۲-۳- تشویق سرمایه‌گذاری در زمینه تاسیس جایگاه فروش و صادرات فرآورده‌های نفتی در بازارهای منطقه‌ای و جهانی	ارتقاء سهم صنعت نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ایران در بازارهای جهانی
۳-۳-۱-۳-۳- ایجاد و توسعه دفاتر سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی و میزبانی شبکه‌ها و مرکز مرتبط با حوزه انرژی در ایران ۲-۳-۳- ایفای نقش موثر در تدوین معاهدات و قراردادها و تفاهم نامه‌های بین‌المللی مربوط به نفت و گاز ۳-۳-۳- ارتقاء توان تخصصی موسسات و سایر فعالان حوزه دیپلماسی انرژی کشور ۴-۳-۳- آموزش تیمهای مذاکرات بین‌المللی در حوزه انرژی با قابلیتهای برجسته فنی، حقوقی، اقتصادی و سیاسی	تقویت حضور و نقش موثر ایران در مجتمع و سازمانهای بین‌المللی انرژی

هدف کلان ۴:

ارتقاء صنعت نفت به صنعتی سرآمد و روزآمد با تکیه بر توانمندیهای داخلی و تعاملات بین المللی

راهبرد	سیاست ها
۴-۱-۴- ارتقاء سرمایه انسانی با رویکرد سلامت، هیأت و انگیزش (اصلاح شده براساس نظر معاونت منابع انسانی)	۴-۱-۴- نوسازی و بهسازی ساختمار و معماری سازمانی (هرم نیروی انسانی) ۴-۲-۴- حداکثرسازی بهره‌وری سرمایه انسانی با سهم برترازش افزوده و کاهش هزینه‌ها ۴-۳-۴- ارتقاء شایستگی و توانمندی‌های مدیران ۴-۴-۴- برقراری عدالت جنسیتی و ایجاد فرصت‌های برابر در توانمندسازی و ارتقاء شایستگی‌های کلیه کارکنان ۴-۵-۴- ارتقاء کیفی و کمی سطح و نحوه توزیع خدمات بهداشت و درمان
۴-۲-۴- دستیابی به فناوری‌های نوین و بومی سازی و تجاری سازی آن در صنایع نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی	۴-۱-۴- اولویت کسب دانش فنی در زمینه ازدیاد برداشت و بهبود مکانیزم‌های تولید از مخازن کربناته شکافدار در حوزه بالادستی ۴-۲-۴- اولویت کسب دانش فنی در زمینه فناوریهای شیرین سازی گاز و تبدیلات گاز به محصولات پتروشیمی نظیر پروپیلن، اولفین و ... در حوزه پایین دستی ۴-۳-۴- حمایت از تحقیقات کاربردی در زمینه کسب فناوریهای مرتبط با بهینه سازی مصرف انرژی و کاهش شدت انرژی ۴-۴-۴- دستیابی به دانش فنی ساخت مواد شیمیایی و کاتالیست‌های مورد نیاز صنعت پتروشیمی با اولویت مواد پرمصرف وارداتی ۴-۵-۴- تأسیس و تقویت شرکت‌های دانش بنیان در صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز در راستای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری و افزایش خودکفایی (حمایت از شرکتها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی فناوری و نوآوریهای مورد نیاز صنعت نفت)
۴-۶-۴- توسعه پژوهشگاه‌های تحقیقات ملی (GRI) و تغییر ماموریت پژوهشگاه صنعت نفت به منظور ایفاده نقش پژوهشگاه تحقیقاتی دولت (GRI)	۴-۷-۴- الزام در ارایه برنامه انتقال دانش فنی در قراردادهای نفتی بویژه در بخش اکتشاف و توسعه میدانی نفت و گاز

سیاست ها	راهبرد
۴-۲-۴- ایجاد شبکه های تحقیقاتی متشکل از موسسات پژوهشی، دانشگاهها و پیمانکاران عمومی داخلی و خارجی در راستای همکاریهای مشترک فناورانه مورد نیاز صنعت نفت	
۴-۹-۲-۴- توسعه همکاری با مرکز تحقیقاتی بین المللی، خرید سهام شرکت های دارنده فناوری و همکاری با دانشگاه های برتر جهانی به منظور تولید و صادرات فناوری، کالا و خدمات دانش بنیان	
۴-۱۰-۲- سهیم نمودن پیمانکاران عمومی در کسب سود حاصله از فعالیت های توسعه فناوری و نوآوری های فناورانه در قراردادهای نفتی	
۴-۱۱-۲-۴- کاهش ریسک فعالیتهای تحقیقاتی، توسعه فناوری و تجاری سازی از طریق حمایت از صندوق های ریسک پذیر و بکار گیری مدل های نوین تامین منابع مالی و قراردادی	
۴-۱۲-۲-۴- ایجاد و توسعه پارک های علم و فناوری صنعت نفت در مناطق آزاد تجاری کشور	
۴-۱۳-۲-۴- باز آرایی ساختار ارکان و مرکز پژوهشی وزارت نفت و شرکتهای تابعه با محوریت ایجاد شهرک علم و فناوری نفت	
۴-۱۴-۲-۴- ایجاد ساختار دیده بانی و رصد فناوری های نوین و تدوین نقشه راه دستیابی به محصولات و فناوری های مورد نیاز صنعت نفت	
۴-۱۵-۲-۴- الزام و حمایت از تشکیل پایگاه اطلاعاتی متمرکز لیسانس (License)، حق اختراع (Patent) و فناوری های خریداری شده	
۴-۱۶-۲-۴- اتخاذ دیپلماسی و هدایت روابط فناورانه و نیروی انسانی متخصص در حوزه انرژی با شرکتها و کشورهای مختلف	
۴-۱-۳-۴- تقویت، ادغام و هم افزایی شرکتهای مرتبط در صنعت نفت با هدف ایجاد شرکهای بزرگ در مقیاس جهانی	۴-۱-۳-۴- ایجاد فضای رقابتی و ارتقاء نظام بنگاه
۴-۲-۳-۴- ارتقای نقش حاکمیتی، سیاستگذاری و نظارتی وزارت نفت	۴-۲-۳-۴- داری صنعت نفت در سطح شرکتهای برتر
۴-۳-۳-۴- الزام به اداره واحد های اقتصادی صنعت نفت در قالب بنگاه های اقتصادی و تجاری	۴-۳-۳-۴- جهان
۴-۴-۳-۴- تحقق کامل هدفمندسازی یارانه ها در صنعت نفت و واقعی نمودن تدریجی قیمت نهاده ها و محصولات پالایشی و پتروشیمی در جهت افزایش بهرهوری و کاهش شدت انرژی و تقویت حضور بخش خصوصی در بازارهای رقابتی منطقه ای و جهانی	
۴-۵-۳-۴- تقویت و ارتقای نظام کارفرمایی دولت در اجرای طرح ها و پروژه ها و کنترل منابع	
۴-۶-۳-۴- الزام به رعایت استانداردهای بین المللی مدیریتی و فنی-مهندسی در صنعت نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی	
۴-۷-۳-۴- شفاف سازی و ثبات روابط مالی دولت و شرکتهای تابعه وزارت نفت	
۴-۸-۳-۴- عملکرد یکپارچه کلیه شرکتهای پتروشیمی در بازارهای صادراتی با ایجاد یک برنز مشترک بازرگانی	

سیاست ها	راهبرد
<p>۹-۳-۴- حمایت از بکارگیری فناوری های نوین و سیستم های الکترونیکی به منظور چاپک سازی سازمانها</p> <p>۴-۱۰-۳-۴- تسهیل انجام عملیات گمرک و ترخص کالاهای مرتبط با پروژه های عظیم و ملی صنعت نفت</p>	
<p>۴-۱-۴- تشکیل ائتلاف های استراتژیک پیمانکاران برتر داخلی برای ورود به بازارهای خارجی</p> <p>۴-۲-۴- ساخت داخل ۱۰ گروه کالاهای اولویت دار صنعت نفت تا پایان برنامه</p> <p>۴-۳-۴- الزام به توسعه نظام مدیریت تضمین کیفیت ساخت کالا، خدمات، فرآیند و تجهیزات صنعت نفت در داخل کشور تا سطح استانداردهای بین المللی</p> <p>۴-۴-۴- ایجاد صندوق حمایتی و پوشش ریسک و راه اندازی بیمه محصولات و تجهیزات صنعتی تولیدکنندگان داخلی</p> <p>۴-۵-۴- تجمعی تقاضا و کنترل موثر زنجیره تامین کالا و تجهیزات از طریق ایجاد سامانه خرید مرکزی و یا سایر روش‌های موثر تا انتهای</p>	۴-۴- ارتقاء قوانین، پیمانکاران، سازندگان، مشاوران و تأمینکنندگان داخلی به سطوح بین‌المللی
<p style="text-align: center;">سال اول برنامه</p> <p>۶-۴-۴- استفاده از شریک خارجی در کنار شرکتهای سازنده داخلی و الزام طرف خارجی به ساخت داخلی</p> <p>۷-۴-۴- عقد قراردادهای بلندمدت با تولیدکنندگان داخلی در زمینه تامین تجهیزات کلیدی با الزام به رعایت کیفیت و قیمت رقابتی</p> <p>۸-۴-۴- ساماندهی و ایجاد وندور لیست در شاخه‌های مختلف صنعت تا پایان سال اول برنامه و ارزیابی و رتبه‌بندی مستمر مشاوران، سازندگان و پیمانکاران</p> <p>۹-۴-۴- استفاده از روش‌ها، استانداردها و ساختارهای نوین مدیریت پروژه در طرح های نفت و گاز</p> <p>۱۰-۴-۴- کدگذاری تجهیزات و مواد شیمیایی و تنوع زدایی از تجهیزات و کالاهای مورد استفاده تا پایان سال اول برنامه</p> <p>۱۱-۴-۴- توسعه و بکارگیری استانداردها، قراردادهای تیپ و فهارس بهاء خدمات فنی مهندسی صنعت نفت</p> <p>۱۲-۴-۴- حداقل استفاده از ظرفیت طراحی و ساخت داخل جهت افزایش تولید داخلی و کاهش وابستگی به تجهیزات وارداتی</p>	

چشم انداز صنعت نفت و گاز ایران در آفق ۱۴۰۴

- کاهش شدت انرژی کشور به کمتر از ۳،۰ (معادل تن نفت خام به ازای هزار دلار تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت سال ۲۰۰۰)
- حفظ جایگاه ظرفیت دومین تولید کننده نفت خام در اوپک که مستلزم حفظ فاصله مناسب از نظر ایجاد ظرفیت تولید با سایر رقبای این جایگاه می باشد.
- دستیابی به جایگاه دوم جهانی در ظرفیت تولید گاز طبیعی با توجه به ضرورت استفاده از مخازن مشترک.
- دستیابی به جایگاه اول منطقه به لحاظ ظرفیت پالایشی به منظور ایجاد بالاترین ارزش افزوده از منابع هیدروکربوری کشور.
- دستیابی به جایگاه اول منطقه از لحاظ ارزش تولید مواد و کالاهای پتروشیمیایی به منظور ایجاد بالاترین ارزش افزوده از منابع هیدروکربوری کشور.
- نیل به جایگاه اول فناوری نفت و گاز در منطقه.